

Nataliya Morska – senior lecturer at the Department of Foreign Languages at the Institute of the Humanities and Social Sciences at Lviv Polytechnic National University.

*Scientific interests:* methods of teaching English for specific purposes, listening.

УДК 378.147:[37.011.3-051:821]

DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-4077.2020.187.106>

## КУЛЬТУРОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНЦІЯ В КОНТЕКСТІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

*Наталія КОЛОМІЄЦЬ (Кривий Ріг, Україна)*

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2834-0894>

e-mail: kolomiets\_n1@ukr.net

*Наталя ЯРЕМЕНКО (Кривий Ріг, Україна)*

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2834-0894>

e-mail: yartala28@gmail.com

**КОЛОМІЄЦЬ Наталія, ЯРЕМЕНКО Наталя КУЛЬТУРОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНЦІЯ В КОНТЕКСТІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.** У статті зроблено спробу з'ясувати особливості практичного втілення компетентнісного підходу, спрямованого на формування культурологічної компетенції, у процесі вивчення зарубіжної літератури. Встановлено, що практичними конструктами формування культурологічної компетенції є введення фонових знань, розширення історико-культурного тезаурусу студентів, декодування культурних символів різних народів тощо.

**Ключові слова:** компетентнісний підхід, культурологічна компетенція, зарубіжна література, культурні маркери та коди.

**KOLOMIETS Nataliia, YAREMENKO Natalia. CULTURAL COMPETENCE IN THE CONTEXT OF THE TRAINING OF FOREIGN LITERATURE TEACHERS.** The purpose of the article is an attempt to find out the peculiarities of practical implementation of the competence approach which is aimed at the formation of cultural competence in the process of studying foreign literature at philological faculties. In the article is observed that while studying the course "History of Foreign Literature" students of philology are involved in the conceptualization of the world literary process as a long-term intercultural polylogue, which necessitates the formation of cultural competence. It is revealed that the cultural paradigm of modern philological education involves establishing connections between all participants of the educational process on the basis of the principle of social partnership, integration of humanitarian knowledge and practical skills of students in order to form willingness and ability to solve scientific and methodological problems in the process. The authors emphasize that the cultural competence of future teachers of foreign literature is characterized by the availability of knowledge about the specifics of the development of the world literary process, the historical and cultural context and the willingness to deepen them; to use this cultural knowledge in the process of communication; the desire to enrich the reading experience, etc. It is established that the practical constructs of formation of cultural competence in future teachers of philology in the process of studying the course "History of Foreign Literature" are: selection of illustrative materials and introduction of background knowledge, expansion of students' historical and cultural thesaurus by appeal to historical and cultural studies symbolism, artistic traditions and other cultural codes of different people and more. This approach contributes to enrich the spiritual world of students through a harmonious combination of the achievements of different nations with the socio-cultural values of their ethnic group.

**Keywords:** competence approach, cultural competence, foreign literature, cultural markers and codes.

**Постановка проблеми.** Парадигмальна модернізація соціокультурного контексту вищої освіти обумовила перехід традиційної освітньої системи до компетентнісно-орієнтованої моделі, діяльнісна структура якої передбачає трансформацію базових засад узвичаєних освітніх практик, зміну інституційних характеристик. Спрямування навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах на розвиток інтегрованих якостей студентів сприятиме подальшій успішній професійній діяльності, високій конкурентоспроможності майбутніх фахівців.

Кардинальні зміни змісту освіти з акцентом на розвиток компетентностей у процесі професійної підготовки вчителя зарубіжної літератури обумовили потребу формування загальнокультурної компетентності у студентів-філологів, одним із репрезентантів якої є культурологічна компетенція. Процеси глобалізації, що конвертують у більшості параметрів принципові засади освітньої стратегії різних держав, спричинили розгортання всезагального міжкультурного діалогу. Світ перестає бути етноцентричним, набуває ознак плюралістичного утворення. Сучасні тенденції розвитку вітчизняного освітнього середовища характеризуються інтенсифікацією міжкультурної комунікації, що сприяє адаптації молоді в мультикультурному світі. Нові світоглядні орієнтири, пов'язані з глобалізаційними процесами, сприяють тому, що культурні маркери та смисли всіх народів вибудовують перманентний міжкультурний діалог. Така тенденція сприяє актуалізації культурологічної компетенції в процесі пізнання навколишньої дійсності. Сучасна система освіти має скерувати свою діяльність на підготовку молодої людини не лише як фахівця, а й як активного учасника світової спільноти. Принципово важливою в цьому є роль літературної освіти як інструменту життєдіяльності в сучасному інформаційному світі. Саме тому формування культурологічної компетенції у процесі вивчення зарубіжної літератури на філологічних факультетах набуває особливої актуальності.

**Зв'язок проблеми з важливими практичними завданнями.** Реалізація культурологічної парадигми освіти на міжнародному рівні координується рядом організацій: ЮНЕСКО, Радою Європи, Міжнародним бюро освіти та ін. Резолюцією Генеральної Асамблеї ООН 2013-2022 роки оголошені Міжнародним десятиліттям зближення культур, що підкреслює визнання важливості міжкультурного діалогу. Всеохоплююча мета цього десятиріччя полягає в тому, щоб «розширити права та можливості нинішнього і майбутніх поколінь та озброїти їх належними знаннями, новими компетенціями, навичками та засобами, необхідними для здійснення обмінів, комунікації та співпраці» (Action plan for the International Decade for the Rapprochement of Cultures (2013-2022), 2013: 6). Положення концепції сталого розвитку, ухваленої у вересні 2015 року рішенням Генеральної Асамблеї ООН, також спрямовані на підтримку культурного плюралізму, сприяння соціальної та культурної інтеграції (Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development, 2015). Програмою дій ООН «Освіта 2030» окреслено матрицю компетентностей випускників закладів освіти, якою передбачено сформованість базових навичок, до складу яких належать культурна та ціннісна (Освіта. Стратегія України 2030, 2019: 34). Полікультурний вектор освіти, у зв'язку з динамічною інтеграцією до європейської спільноти, стає вагомим складником державної політики сучасної України. У цьому аспекті правомірно стверджувати, що вагомою складовою професійної підготовки сучасного вчителя зарубіжної літератури є формування культурологічної компетенції.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Теоретико-методологічне обґрунтування культурологічної підготовки студентів-філологів як вагомого компонента вищої педагогічної освіти наявне в працях психолого-педагогічного, культурологічного, філософського, соціологічного та ін. спрямування. Значну кількість досліджень присвячено формуванню культурологічної компетенції у процесі вивчення іноземної мови в умовах міжетнічної комунікації, осмисленню специфіки культурологічного підходу до вивчення рідної мови. Рядом учених (Н. Грицик (Грицик, 2010), А. Галенко (Галенко, 2012) та ін.) акцентовано на потребі інтегрування соціокультурних знань, необхідності залучення відповідного культурологічного контексту (художньої літератури, аудіо- та відеоматеріалів культурозбагачувального змісту тощо) в процесі професійної підготовки майбутніх учителів. О. Кравченко-Дзондза розглянула проблему формування культурологічної компетенції при вивченні української та світової літератур, історії культури (Кравченко-Дзондза, 2018). Аналіз наукової літератури свідчить, що актуальним є питання лінгвокультурного підходу до опрацювання творів художньої літератури. В. Радкіна, Г. Мельниченко порушили проблему формування лінгвокультурної обізнаності студента в межах індивідуального читання (Радкіна, Мельниченко, 2017). Є. Костик дослідила специфіку застосування лінгвокультурного підходу до роботи з творами країнознавчого спрямування (Костик, 2013). Проведений аналіз дозволяє стверджувати, що у вітчизняній науці проблему формування

культурологічної компетенції при вивченні зарубіжної літератури студентами-філологами вивчено не досить ґрунтовно.

**Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.** Інтерес науковців до формування культурологічної компетенції у майбутніх учителів зарубіжної літератури підтвердив багатогранність та складність цього питання. Аналіз останніх публікацій засвідчив, що малодослідженим залишається практичний рівень порушеної проблеми. Концептуалізації та наукового обґрунтування потребують практичні конструкти формування культурологічної компетенції у майбутніх учителів-словесників при вивченні курсу «Історія зарубіжної літератури»: питання добору ілюстративних матеріалів та введення фонових знань, розширення історико-культурного тезаурусу студентів шляхом апелювання до історичних та естетико-культурних констант, залучення лінгвокультурного коментаря національно маркованих лексичних одиниць, соціокультурного осмислення символіки, мистецьких традицій та інших культурних кодів різних народів. Усі ці складові сприятимуть розвитку якісної мультикультурної гуманітарної освіти.

**Мета статті** полягає в тому, щоб з'ясувати особливості практичного втілення компетентнісного підходу, спрямованого на формування культурологічної компетенції, у процесі вивчення зарубіжної літератури на філологічних факультетах.

**Виклад основного матеріалу.** На сучасному етапі формування культурологічної компетенції майбутніх учителів зарубіжної літератури забезпечується рядом початкових дисциплін: «Історія зарубіжної літератури», «Практичний курс іноземної мови», «Країнознавство» та ін. Під час вивчення курсу «Історія зарубіжної літератури» студенти-словесники активно включаються в осмислення світового літературного процесу як тривалого міжкультурного полілогу, що обумовлює потребу формування культурологічної компетенції.

Культурологічна парадигма сучасної філологічної освіти передбачає встановлення стосунків між усіма учасниками навчального процесу на основі принципу соціального партнерства, інтеграцію гуманітарних знань та практичних навичок студентів із метою формування готовності та здатності розв'язувати науково-методичні проблеми в філологічній галузі педагогічної діяльності. Культурологічна компетенція майбутніх учителів зарубіжної літератури характеризується наявністю знань про специфіку розвитку світового літературного процесу, історико-культурний контекст та готовністю їх поглиблювати; використанням культурологічних знань у процесі комунікації; прагненням до збагачення читачького досвіду тощо.

Специфічними інформаційними вузлами історичного, соціокультурного, етнокультурологічного, країнознавчого змісту є фонові знання. Вони необхідні для налагодження продуктивного діалогу між автором та реципієнтом. Наприклад, вивчення роману Вальтера Скотта «Айвенго» має супроводжуватися змістовним коментарем про життя середньовічної Англії. Знання про тогочасні політичні конфлікти, феодалні протистояння, соціальні проблеми, звичаї та побут епохи Середньовіччя дозволять краще осягнути новаторські пошуки митця. Глибокому осмисленню французького героїчного епосу «Пісня про Роланда» допомагатиме культурологічний контекст, який стосується діяльності Карла Великого, що сприяла утворенню Священної Римської імперії. Залучення подібного матеріалу в процесі роботи над творами зарубіжної літератури дозволить випускнику вищу враховувати культурологічну складову при аналізі текстів у подальшій професійній діяльності та сприятиме продуктивному осмисленню світового літературного процесу на засадах зв'язку культурологічних та естетичних принципів.

Глибоке осмислення духовного континууму різних культур сприяє ґрунтовному осягненню курсу «Історія зарубіжної літератури». Будь-який художній текст є носієм ознак певної країни. Уявлення про дійсність, моральні та суспільні переконання доби відтворені в літературі у формах, властивих художній словесності певної епохи. Так, під час вивчення літератури Середньовіччя, яку репрезентовано, в першу чергу, лицарською літературою (героїчними епосами, лірикою трубадурів, мінезингом, лицарським романом), варто акцентувати на ідейно-естетичному потенціалі творів куртуазної літератури. При цьому слід розглянути специфіку поведінкових рефлексій лицарства як військово-аристократичного прошарку середньовічного суспільства. «Цей культурно-естетичний феномен мав орієнтацію

на світськість і салонну естетизацію життя. Посутньою деталлю лицарського антропологічного взірця була куртуазія – характерний комплекс аристократичних достоїнств, витонченого стилю поведінки» (Яременко, Коломієць, 2012: 66). Крім того, для осмислення куртуазного універсуму додаткового пояснення та коментарів потребують такі поняття, як: лицарські цінності, куртуазна любов, звід поведінкових правил, сеньяль, служіння прекрасній дамі тощо. Виділення спільного та відмінного в культурах різних етносів, проведення паралелей, акцент на взаємозалежності художніх явищ сприяють налагодженню міжкультурного діалогу. У цьому контексті доречною буде інформація крос-культурного характеру про те, що мінезанг у Німеччині сформувався під впливом французької пісенної традиції. Зародження світської музичної культури в Західній Європі пов'язане з появою лицарської лірики в Німеччині, а парні танці з'явилися як елемент куртуазного ритуалу (Яременко, Коломієць, 2012: 105). Повноцінне сприйняття творів середньовічної літератури неможливе без знання контексту, вагомим компонентом якого є культурна парадигма, що містить історичні та етнічні складові. Без розкодування контексту культурні артефакти переважно залишаються «темними». Подібна тенденція характерна і для тих фактів власної культури, які втрачають зв'язок із реаліями сьогодення, і, тим більше, для синхронічних відмінностей інокультурних традицій. Тому потрактування творів потребує певних зусиль.

Для осмислення і сприйняття макрокультурного контексту, кращого розуміння деяких історико-культурних процесів доречно на заняттях звернутися до досліджень з культурологічної компаративістики, що базуються на крос-культурному підході до вивчення творів українських та зарубіжних митців. Так, під час вивчення творів Е. Хемінгуей, А. Барбюса, Е. М. Ремарка, Ю. Яновського, Б. Лепкого та ін., у яких порушено тему «втраченого покоління» доцільно застосувати елементи компаративного аналізу. Таке потрактування зверне увагу студентства «<...> на подібність світоглядів героїв українських і німецьких письменників, відчуття персонажами абсурдності буття і спроби подолання екзистенційного вакууму» (Журба, 2013: 188). Подібний підхід формує усвідомлену толерантність та прояв свідомої відповідальності за власну поведінкову модель як громадянина світу.

Розширення історико-культурного тезаурусу студентів можливе шляхом апеляції до історичних та естетико-культурних констант. Під час вивчення тем із історії літератури Середньовіччя термінологічне поле студентства поповниться поняттями «класичні героїчні епоси», «куртуазна література», «лицарська лірика» тощо. При цьому можливе виявлення культурологічних лакун, заповнення яких здійснюється шляхом укладання індивідуальних глосаріїв під час виконання завдань самостійної роботи, розробки пошукових проєктів, реферування літератури тощо. Слушною видається думка С. Ковпик, яка стверджує, що працюючи зі статтями словників значну увагу слід приділяти прикладам, які ілюструють певні дефініції. Аналіз «<...> цих прикладів стане ще одним із шляхів глибоко свідомого формування теоретичних знань і умінь» (Ковпик, 2007: 81). Такі види робіт формують навички правильно застосовувати та тлумачити терміни, сприяють підвищенню рівня сформованості культурологічної та комунікативної компетенцій.

На заняттях із курсу «Історія зарубіжної літератури» слід приділяти увагу з'ясуванню функціонального навантаження етнолексем, впливу національно-культурного компонента на конотацію слова. Національно-маркована лексика характеризує особливості життєвого устрою, звичаєвості, ментальну специфіку народу. За умови відсутності реалій, які відбиває та чи інша одиниця лексики, інонаціональний текст сприймається складно: втрачається настроєвість твору, нюансовість значень, глибина смислів. Саме завдяки мові вербалізується й зберігається інформація про культурне середовище. Так, вивчаючи творчість Марка Твена (Самюеля Клеменса) варто звернути увагу на те, що заголовок роману, написаного в співавторстві з Ч. Уорнером, «Позолочений вік» (the Gilded Age) фактично став назвою історичного періоду, який характеризується занепадом моралі, корупцією, зубожінням більшості на тлі показного штучного блиску представників вищого класу. Ще одним прикладом системного аналізу культурем може бути актуалізація фонових знань під час вивчення творчості Л. Фейхтвангера. Історичні романи митця панорамно відтворюють масштабні події та долі окремих людей, зображуючи їх на тлі глобальних змістових констант і вирішуючи метапроблеми: війна і мир, влада і мораль, етнічно-ідентичність і мультикультурність, дія і

спостереження тощо. У своїх творах автор використовує велику кількість слів-реалій, які характеризують представників певних етнічних та соціальних груп, побутові деталі, етикетні формули тощо. Сприйняття національно-маркованої лексики, яка є своєрідним відбиттям національного характеру, життєвого укладу, географічних та історичних особливостей, традицій народу, відбувається за умови проникнення в культурний контекст і дозволяє вийти за межі власного ментального досвіду й набути якості медіатора культур, не втрачаючи при цьому ознак власної національної ідентичності.

**Висновки.** Курс «Історія зарубіжної літератури» включає в себе кращі зразки світового письменства. Моделювання художньої картини світу в різнонаціональних літературах відбувається з опорою на історичну основу, етнонаціональні маркери, символи, традиції, звичаї свого народу. Робота над формуванням культурологічної компетенції у процесі осягнення курсу «Історія зарубіжної літератури» майбутніми учителями-словесниками сприяє налагодженню міжкультурного діалогу. Практичними конструктами формування культурологічної компетенції є добір ілюстративних матеріалів, введення фонових знань, розширення історико-культурного тезаурусу студентів шляхом апелювання до історичних та естетико-культурних констант, декодування культурних символів різних народів, залучення лінгвокультурного коментаря національно маркованих лексичних одиниць, соціокультурне осмислення мистецьких традицій та інших ментальних кодів різних народів. Такий підхід сприяє збагаченню духовного світу студентів за рахунок гармонійного поєднання досягнень різних націй із соціокультурними цінностями своєї етногрупи.

**Перспективи подальших досліджень.** Подальшого наукового висвітлення потребують питання розробки міждисциплінарних спецкурсів гуманітарного спрямування, інформаційного, методичного забезпечення навчального процесу на філологічних факультетах з метою формування культурологічної компетенції студентів.

#### БІБЛІОГРАФІЯ

1. Галенко А. Культурологічна компетентність у структурі професійних компетентностей студентів філологічних спеціальностей. Науковий вісник Донбасу. 2012. № 4. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvd\\_2012\\_4\\_25](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvd_2012_4_25) (дата звернення: 18.01.2020).
2. Грицик Н. Компоненти культурологічної компетенції майбутнього вчителя іноземної мови. Наукові записки. Кіровоград, 2010. Вип. 89 (2). – С. 279–282.
3. Журба С. Інтерпретація проблеми «втраченого покоління» у світовій та українській літературах. Літератури світу: поетика, ментальність і духовність. Кривий Ріг, 2013. Вип. 1. – С. 188–197.
4. Ковпик С. Тематичний словник-довідник з українознавства : навчальний посібник для студентів. Київ : Акцент, 2007. – 90 с.
5. Костик Є. Лінгвокультурологічний підхід до вивчення текстів країнознавчого характеру студентами немовних факультетів. Теоретична і дидактична філологія. 2013. Вип. 15. – С. 29–38.
6. Кравченко-Дзондза О. Культурологічна компетентність майбутнього вчителя в контексті культурологічної парадигми освіти. Молодь і ринок. 2018. № 8 (163). – С. 90–94.
7. Освіта. Стратегія України 2030. Київ, 2019. 35 с. URL: [https://www.slideshare.net/UIFuture/2030-148758034?fbclid=IwAR138DX61K6RES3E9cjOZcWVGzwnsgnaseckjxAhBWN0Ye9jBH\\_p6PJad8](https://www.slideshare.net/UIFuture/2030-148758034?fbclid=IwAR138DX61K6RES3E9cjOZcWVGzwnsgnaseckjxAhBWN0Ye9jBH_p6PJad8) (дата звернення: 19.01.2020).
8. Радкіна В., Мельниченко Г. Індивідуальне читання іноземною мовою як засіб формування лінгвокультурологічного поля студента. Одеський лінгвістичний вісник. 2017. № 10. Том 2. – С. 139–142.
9. Яременко Н., Коломієць Н. Історія зарубіжної літератури. Епоха Середніх віків та Відродження : навчальний посібник. Кривий Ріг, 2012. – 184 с.
10. Action plan for the International Decade for the Rapprochement of Cultures (2013-2022). URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000226664> (дата звернення: 19.01.2020).
11. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld> (дата звернення: 19.01.2020).

#### REFERENCES

1. Halenko A. (2012). Kulturolohichna kompetentnist u strukturi profesiinykh kompetentnostei studentiv filolohichnykh spetsialnostei [Cultural Competence in the Structure of Professional Competences of Philology Students]. Naukovyi visnyk Donbasu. № 4. Retrieved January 18, 2020, from [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvd\\_2012\\_4\\_25](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvd_2012_4_25).
2. Hrytsyk N. (2010). Komponenty kulturolohichnoi kompetentsii maibutnoho vchytelia inozemnoi movy [Components of the Cultural Competence of a Future Foreign Language Teacher]. Naukovi zapysky. Kirovohrad, Vyp. 89 (2), S. 279–282.
3. Zhurba S. (2013). Interpretatsiia problemy «vtrachenoho pokolinnia» u svitovii ta ukrainskii literaturakh [Interpretation of the "Lost Generation" Problem in World and Ukrainian Literature]. Literatury svitu: poetyka, mentalnist i dukhovnist. Kryvyi Rih, Vyp. 1, S. 188–197.

4. Kovpik S. (2007). Tematychnyi slovnyk-dovidnyk z ukrainoznavstva : navchalnyi posibnyk dlia studentiv [Thematic Dictionary and Handbook of Ukrainian Studies : Tutorial for Students]. Kyiv : Aktsent, 90 s.
5. Kostyk Ye. (2013). Linhvokulturolohichnyi pidkhd do vyvchennia tekstiv krainoznavchoho kharakteru studentamy nemovnykh fakultetiv [Linguocultural Approach to Studying Country Studies Texts by Students of Non-Language Departments]. Teoretychna i dydaktychna filolohiia, Vyp. 15, S. 29–38.
6. Kravchenko-Dzondza O. (2018). Kulturolohichna kompetentnist maibutnoho vchytelia v konteksti kulturolohichnoi paradyhmy osvity [Cultural Competence of Future Teacher in the Context of the Cultural Paradigm of Education]. Molod i rynok, № 8 (163), S. 90–94.
7. Osvita. Stratehiia Ukrainy 2030 [Education. Ukrainian Strategy 2030]. Kyiv, 2019. 35 s. Retrieved January 19, 2020 from [https://www.slideshare.net/UIFuture/2030148758034?fbclid=IwAR138DX6IK6RES3E9cjOZcWVGzwnsnasec kJxAhBWN0Ye9jBH\\_p6PJad8](https://www.slideshare.net/UIFuture/2030148758034?fbclid=IwAR138DX6IK6RES3E9cjOZcWVGzwnsnasec kJxAhBWN0Ye9jBH_p6PJad8).
8. Radkina V., Melnychenko H. (2017). Indyvidualne chytannia inozemnoi movoiu yak zasib formuvannia linhvokulturolohichnoho polia studenta [Individual Reading in Foreign Language as Means of Forming Linguocultural Space of a Student]. Odeskyi linhvistychnyi visnyk, № 10. Tom 2, S. 139–142.
9. Iaremenko N., Kolomiets N. (2012). Istoriia zarubizhnoi literatury. Epokha Serednikh vikiv ta Vidrodzhennia : navchalnyi posibnyk [History of Foreign Literature. The Middle Ages and the Renaissance : Tutorial]. Kryvyi Rih, 184 s.
10. Action plan for the International Decade for the Rapprochement of Cultures (2013-2022). Retrieved January 19, 2020 from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000226664>.
11. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. Retrieved January 19, 2020 from <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>.

#### ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

**Наталія Коломієць** – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української та світової літератур Криворізького державного педагогічного університету

*Наукові інтереси* – методика викладання української літератури, методика викладання зарубіжної літератури, літературознавство, психологія творчості.

**Наталія Яременко** – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української та світової літератур Криворізького державного педагогічного університету

*Наукові інтереси* – методика викладання української літератури, методика викладання зарубіжної літератури, літературознавство, психоестетика прози.

#### INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

**Nataliia Kolomiets** – Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Ukrainian and World Literature of Kryvyi Rih State Pedagogical University

*Scientific interests:* methods of teaching Ukrainian literature, methods of teaching foreign literature, literary studies, psychology of creativity.

**Natalia Yaremenko** – Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Ukrainian and World Literature of Kryvyi Rih State Pedagogical University

*Scientific interests:* methods of teaching Ukrainian literature, methods of teaching foreign literature, literary studies, psycho-poetics of prose.

УДК [37.091.12.011.3-051:81'243]:005.963

DOI: <https://doi.org/10.36550/2522-4077.2020.187.107>

## A TRAINEE-CENTERED APPROACH TO IN-SERVICE TRAINING OF FOREIGN LANGUAGE TEACHERS

*Iryna KOROTIAIEVA (Sloviansk, Ukraine)*

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6845-5277>

e-mail: [iryna.korotiaieva@gmail.com](mailto:iryna.korotiaieva@gmail.com)

**КОРОТЯЄВА Ірина. ОСОБИСТИСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ЯК ОСНОВНИЙ ПРИНЦИП ОРГАНІЗАЦІЇ КУРСІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.** У статті висвітлено проблему особистісно-орієнтованого підходу у системі підвищення кваліфікації для вчителів іноземних мов у контексті сучасної освітньої політики. Аналізуються дослідження зарубіжних лінгвістів і методистів з точки зору зазначеної проблеми. У статті розглядаються дві моделі структури курсів підвищення кваліфікації: традиційна та орієнтована на особистість вчителя; визначаються переваги другої моделі та характеризуються її основні принципи і структурні компоненти.